

గొప్పవారితో గుసగుసలు-2. చక్రవర్తులు:

సాహిత్యమునందు గొప్పవారితో గుసగుసలు

నేను (విపరీతమైన ఆకృత్యంలో) అరచే! యిదేమిటి ప్రజేతం! నా నెడకంతా బంగారం వంటి నవభాష్యాలు పండిస్తూ పుస్తకజాబాదార మైన బయలా, యెదుట నీ యేరా, మా షేర మారాన నొక పర్యవేక్షకం! ఈ యెట్లా నీళ్ళే మిటి నీరాలా గున్నాయో! మారా నా కొండ గుహలో నెవరబ్బా తిరిగే వికటాబుహులు? (కొంచెం నిదానించి చూచి) ఆ స్వయాపాల్ను గురించి చదవడం. వినడమేగాని యెన్నడూ చూచెరగను. వాండ్ల గాబోలు భూతాల, భేతా లాలు, పితాచాలు అంటారు? అర, యిదే మాకృత్యం! ఏటికవరతి ఒడ్డునన్న బయల్లో గాని, పర్యవేక్షకం గాని గొప్పవారితో నా తేదీ! నేలగాడా ఆ రంగేమిటి— స్వకానంలో బూడిద రంగునంది! చివర కా ప్రజేతంలో నొక్కపిట్ట యినా తేదీ! నాకేమో యివంతా మానే భయ మేస్తూంది! కేవి యొక్కడి కొచ్చి ఆహ్వానిస్తే గాని వేనమహారాజుగారు రారం లే వచ్చి ప్రార్థించా. (కొంచెం మా) ఆ యే బా బో ఆ వస్తున్న ఆయనే గాబోలు? అర కళాకాంతు లేమాత్రం లేవే ఆ మొగాన? ఆ భూత భేతాభాదు లాయ నెట్లా ఆదిరేస్తున్నా ఎట్లా ఆనందిస్తున్నా దాయన—యెన్నాళ్ల నాటి మిత్రత్వా కలుసు కున్నట్లు? (కొంచెం చూచి) అమృత్యులు, ఆయనపుణ్యమాని ఆ త్యాగ్యోపదేశం ఆపే వస్తున్నాడు బాబూ, బ్రతికిపోయాం.

వేనమహారాజు (ఏట్లా కక్క అడుగులా వాటి) ఎమిట్రా కార్యాలతరనిమగ్నంమై పున్నవాండ్లను మమ్మల్లో మునిగిపోయినట్లా చూస్తున్నారా?

నే చిత్తం. తమరంత కష్టం నున్నారని యెరక్క ఆహ్వానించా, క్షమించండి.

నే: క్షమించడ మేమిటి? ఇన్నాళ్ళనుండి సాగక మొన్న మొన్ననే ఆరంభించాం—అహం కారవేదాధ్యయనం. ఇంకొక్క యూములలో కిష్టయిందా పోగొతారు. ఈ వ్యధ నీ వెంతో ఆకురవో పిలుస్తున్నారని వచ్చాం. ఏ మిట్టా ఆడుగు?

నే చిత్తం. ఏం వేదాధ్యయనమండీ?

నే: అహంకార వేదాధ్యయనం.

నే: నేం భారతంలో గలిపి ఆయిదు వేదాల్లో యెరుగున్నా మిది ఆనోవాండీ?

నే: ఆనో వేమిటి! ఆపలు వేదమే అది.

నే: ఎవరి ప్రాక్రమండీ?

నే: ఓరిమూగుడా! ప్రాక్రమేమిటి? అపారు వేయాలు గావట్రా; స్వాయంభువాల, అంటే వాటంతటవి ఉద్భవించాయ్. అందులో మొదట బుట్టిందిది.

నే: అట్లాగాండీ? కారణం లాకుండానే సంభవించాయాండీ?

నే: వేరే కారణ మేమిటి—జగన్మాతాం.

నే: దాన్ని తమ గెవరికధ్యాపిస్తారండీ?

నే: ఎవరికేమిటి? ఎవరోస్తే వారికి. స్వర్గంలో నందర్ని ఆహ్వానిస్తే చాలా మంది రాలా. రాక్షసాశ్రమంలా, తురుష్కాశ్రమంలా, మొన్న మొన్న కక్కమ్మించిచ్చిన హిట్టయా, ముస్సోలూని వాండ్లు వస్తున్నారు.

నే: బాగుంది. ఏమిటండీ ఆహం.

నే: ఆ అహంకార వేదం. దానికి బ్రాహ్మణ మంది. ఉపనిషత్తు లున్నాయ్. దా న్నును పరించి అన్ని రకాలమాత్రా శేర్పణ్ణాయ్. దాన్ను ధ్యాపనవేసేవాండ్ల సంఖ్య బోలెడుంది. నే: అంటే చక్కగా అన్నివిధాలా పరి పూర్తిమ చెందియుం దన్నమాట.

నే: ఆ.

నే: చిత్తంగా వుండి! ఏదైనా ఒక్క మంత్రమీద దాన్ని కొంచెం ప్రవర్తించి కటాక్షించండి?

నే: అమందో బ్రహ్మ అనే మంత్ర ముందనుకో—ఆ మంత్రభాగాన్నే యేవిధంగా తంతు నడపాలిఅనడానికి దాగ్గు చూపించే వర్ణన ఒక మహా సమాధ్రం; అది దానికి సంబంధించిన బ్రాహ్మణం. ఆనంద మేమిటి, ఎక్కడమ్మంచి వచ్చింది. ఆ ఒక్కడి కేళుంది. అది వుంటే యే మూపయోగం, లాకపోతే యేం నష్టం. ఇత్యాదివిషయా లన్నిటిని చర్చించడానికి బ్రహ్మ

వేనమహారాజు

సాహిత్యమునందు గొప్పవారితో గుసగుసలు

శ్రీ! శ్రీ! వారణాసి క్రినివాసరావు

సాహిత్యమునందు గొప్పవారితో గుసగుసలు

వదానానికి వుండే సంబంధబాంధవ్యాల విష యాల్నుగురించి ఉపన్యసించే భాగం దాని ఉపనిషత్తు. ఈరీతిగా నితరమంత్రాల స్థాదాను. నే: ఆహా. ఋశ్యదంతో నొక్కొక్క నుండలం ఒక్కొక్క ఋషి పేను మందిగదా, దీని భాగా తవరెవరి వేర నున్నాయ్.

నే: అరే దాని అందం. దానికి ఋషులూ గిమ్మూ ఎవరూ లేరు. కామ, క్రోధ, లోభ, మద, మాత్సర్యాలే దాని భాగాలు. ఏయే విధంగా నేయే రకపు కోరిక నెరవేర్చుకోవాలో తెల్పడానికి మూత్మంగా దాల్చోనించి మూత్రాలు బయలు దే రాయ్. అవన్నీ సంపుటమై యున్నాయ్.

నే: బాగుంది, దాన్ని గుర్పించే వ్యాసు డండీ?

నే: ఏమిటి వ్యాసుడా, మాకృత్యాదా? ఒకడు మార్పడ మేమిటి? దాని కా అగత్య మేమీ లేదు. స్వాయ భువం, ఆపారుత్యం. ఎట్లా పుట్టిందో అట్లా గుంది. దాని రాగను నీ కరిగించే దెట్లా!

నే: చిత్తం, నాకరమాతూంది. తమ కౌశ మొగు. కావోండి, ఈవేదం బ్రహ్మ చెప్పలా?

నే: అదా నీ సందేహం? నీ ప్రాక్రమంలే ఆదా? మిగిలిన వేదాల్లో వాటిదికూడా బ్రహ్మ నొట్టోనుంచి రాలేదా? రాలా సృష్టికేముండే యిది పుట్టింది. అంతే గాని బ్రహ్మోక్తమే అని చెప్పడానికి?

నే: ఆ ఒట్లాగండీ?

నే: మానవజాతి కావునీ వని వేకి విలా గా

దా వున్నావే! బ్రహ్మనే తీసుకో. నే నిది చెయ్యగల్గు అనుకోలాకుంటే ఆయన సృష్టించి గలదా? నేను, గలన; (రోమ్ము రామకంటూ) అహం—అవే ఆ సమ్యక్మే అహంకారం. అది లేండే సృష్టి సరేదా, లోకంలో నే పని సాగను.

నే: కాబట్టి అహంకారంలాకుంటే ఎవరూ ఏమీ చేయలేరన్నమాట.

నే: దానికి సందేహంగూడానా? అహం కార ముండబట్టే నీ వన్న బ్రహ్మం, విస్తాకట, కిన్నదాట, నాలట అన్నీ సాగుతున్నాయ్. దాన్ని మించింది లేదు దాన్ని గురించిన వేద మెక్కవంనా, మిగతా నెక్కవంటానా?

నే: చిత్తం. కావచ్చు. బ్రహ్మ, విష్ణు, కివుడు దేవుళ్లు గావటండీ అట్లా గంటారు.

నే: దేవుళ్ళే. ద్విరదేవుళ్లు. ఆన తనవో, యెవరో వున్నారు; వానైరిగినవాండ్లవరూ లేరు. వాన్ని కనుక్కోవాలని యెందరెంతో యెంతెంతకాలమూ దేవుళ్ళాడి చివర కేమీ తేల్చారు కాదు. కాబట్టి ఎవరూ తరనుకో డవమే మఖమని మా మతం.

నే: అంటే వాస్తవికమా?

నే: దాని కేంపేరు పెట్టి పిల్చినా పిలు. మా సమ్యక్ ప్రకారం ప్రత్యక్షమే ప్రమాణం. మిగతావాటికోసం కృషిచేయం.

నే: అంటే అనుమానప్రమాణ మంగీకరించ రన్నమాట.

నే: తరగంలో! నూకావ! అన్నమాటే. ఉన్న దర్శంగాక కొట్టుకునే ప్యడు ఏ దేవో అనుమానపడి దా న్నిర్ధారించేకునేందు కన న్నెందుకు?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లాగాండీ! ఒక్క సందేహం. ఇక్కణ్ణించి తమ నెక్కడి కెర? నే: (కొంచెం మూహించి) ఉహం స్వగాని కనిపించి, అదుండ్లో లేవో, ఉం—దనే అనుమాన ముందిగాబట్టి స్వగాని కన్నారు కదా, అను మానం పనికిరాదనడి మేమని మమ్మల్ని పూర్వ పక్షం చేద్దామని?

నే: అట్లా— నే: అట్లా యేమిటి, నీ ఉహ ఆడే. ఇట్లాటి వెర్రిమొర్రె ఉహాలు విసరదానికేనా మా పని పాడవేసి రప్పించింది?

నే: లేదు స్వామీ, కోవగించకండి. బ్రహ్మ విష్ణుమహేశ్వరు లున్నారండీ తమ మతంలో?

నే: లాకేం? కేవలప్రత్యక్షం గా కాక బొయినా ప్రత్యక్షమా అనుకోవొక్క అనుమానంగా వున్నార.

నే: వారి లక్షణాలేమిటండీ?

నే: మామతంలో బ్రహ్మ వట్టి అందసు దైన పండితుడు. అడిగిన నాండ్లకు లేదన కుండా యేది బట్టే ఆడేస్తాడు. ఆ నొక్కొక్క సారి సంకటమాకుంది. ఆప్యడు విష్ణు వున్నావే, బలే గడేకారు—గుండాగోయ్య, వచ్చి యేదో మాయవేసి ఆ సంకటాన్ని పాలిస్తాడు. ఇక కవు లొట్టి పిచ్చివాడు, పిచ్చికోసం, పిచ్చిదయ, పిచ్చివప్ర్య, పిచ్చిఅట ఆయనకు లక్షణాలు. ముగ్గులో మాకు విష్ణువు నచ్చాడు బలే చిమ త్కారీ, బలవంతుడు, ఏవైనా తన యిష్టం వచ్చినట్లు చేస్తాడు. నీవలైన ప్రభువు కుండా త్పిన లక్షణాలా ఆవ్యే. అందుకనే 'నాల్విష్టా: పుణివీపతి:' అన్నార, బ్రహ్మయోగ్యుల పస్యూపా త్నైత్తుకోకుండా.

నే: అందుకనే కొంద రాజులు తమరన్న విష్ణులక్షణాలను ప్రదర్శిస్తుంటారు?

నే: ఇప్పట్లాగూడానా? ఆవును, విన్నాం గాని, యీ యం బ్రహ్మ క్షేమం వో మా కాలంలో జాదాల్సింది?

నే: ఏం జరిగిం చేమిటండీ?

నే: జరగడం గిరగడ మెరగమే. రాజ్యాని కేళింతర్యాక మరో అధి కారా న్నంగీరించామా? మా కిష్టంలేనన్నీ వద్దన్నాం.

నే: దానికి మూత్ర మేమీ లేదండీ?

నే: లాకేం వుంది గా అహంకార వేద మూత్రం, నిరంకుళే అని. దా న్నునుపరించాం సర్వత్రా.

నే: ఎవరూ కాదండీ?

నే: అనకేం, అన్నారు. మును లంటూవుండే వాండ్లు వైజేప్పిన బ్రహ్మలక్షణాలు కలవాండ్లు. ఒకసా కొచ్చి మెత్తగా కాదన్నారు. వాండ్లకు తగిన సమాధానం చెప్పి త్వరలో వాగ్గుంధ మయ్యెట్లు చేశాం?

నే: ఎట్లా కేమిటండీ?

నే: ఎట్లాకేమిటి! మీరు, పుర గా తమనకు తెల్లలనిపి చెల్లనీకుండా ఆకట్టి పాపం కట్టు కున్నారన్నారకదా, పులడేవతంకేసంఘా కువనైన ప్రభువు న్నేను. నాకంటే పురుషు డెవ్వడు? నే నుండగా మరొక స్థాంకరించడం పునరుక్తం, చిర్రితచర్యణం, అనవసర మన్నాం. నన్ను ప్రభువును కావనగట్రా, సర్వదేవతల ఆంకెల్లో పుట్టలేదనగలరా? నోళ్లు మూసు కతరే కెళ్ళారు.

నే: అట్లా, యెంత పని చేశారూ! ఆయితే చిన్న తనం లో తమ తోడిబాలుల్ని తాకి, కొట్టి చంపేవాండ్లు తెండుకండీ? ఆడు కొదాని కొచ్చినవాండ్లను జంపడే మన్యామం గండీ?

నే: నీకు బుద్ధిమాండ్య ముంది. అన్యాయ మేమిటి? అహంకారమతానలంకులకు మీ న్యాయాన్యాయవిషయా వా గ్యో స్వ దం గా వుంటుంది. ఎండు కట్టా చేశామంటే తోడి వాండ్లు, వాండ్ల పెద్దవా లాతారు. వాండ్లలో నెవరైనా ముందుముం దనాంకరించి విరోధించ తచ్చు. వాండ్ల నిప్పుడే చంపితే పోతుందిగా? మరొకటి. ఈడుజోడుబాలికామణు లంటారు. వాండ్లు పెద్దవాండ్లయితే వాండ్లు మాకు చక్క

కందా వీండ్లకుతగలూచ్చు. వీండ్ల నిప్పుడే పంపారీస్తే అప్పు డా బాలికలంథా పెద్దవాండ్ల మారు దక్కతారు. అనే మారపాలోచనలో నేసిన పని.

నే: బాగుండంజోయ్! ఇట్లాటి సిద్ధాంతా ల్నునుపరించే మీ రన్ను హిట్ట రిక్కడే తన మతాని కాటంకంపెట్టేవాండ్లను, వెట్టగల వాండ్లు మాతమాన్నాడు రష్యాలో ఈ బా డెండుకని పిల్లలకు అయిదేండ్లు రాగానే ప్రభుత్వం వారే పట్టకెళ్ళి వేరే పలాల్లో వాండ్లను తమ సిద్ధాంతానుసారంగా పెంచు కున్నార. ఆయితే స్త్రీలవిషయంలో వారి సాంధ్యం...

నే: తమ అనుభవానికే దక్కాలనుకోవడ మేమిటండీ అనిగామా నీ వడగొచ్చింది? చెప్తాం విను. వాందర్యం అనుభవాని కంటావా, కాంటావా?

నే: చిత్తం

నే: అనుభవానికే వితే, ప్రభువుకన్నా దా న్నునుభవించడగవారుకానీ, అనుభవించకల సిననాడుకానీ రాజ్యంలో నెవడూ? ప్రభువుకు లేం దింకాకరి కుంటే ప్రభువు భరించగలదా? భరించలేదు. కాబట్టి స్త్రీ విషయం గూడా అంటే.

నే: చిత్తం. కొందరు కురుష్కప్రభువు లిట్లా వాదించేవాండ్లటండీ, విన్నాం. అంతవర కెండుకు, కొంచెం మనవిచేస్తా వివండి ఇప్పుడు కొందరు చిల్లరమొల్లర రాజులుకూడా నట్లా చేయడంలా? కొందరు పెద్దమనస్సుల మను కునేవాండ్లిల్లో పనిపాటలకు దిరిగేవాండ్ల నంతకంటే మన్నిస్తున్నారా? కాబట్టి మంచి దేవైనా వుంటే అది ముందు మన మనుభవించా ల్చుని సామాన్యత అనుకునేప్పుడు చతురంబోధి పరీతరాజ్యకాసను డనుకోవడంలో నే మబ్బుర ముండీ?

నే: బాగా నెప్పవురా! నీమాత్రం మా మత మరమైనవా డెక్కడా కనబట్టా మాకు!

నే: చిత్తం. తమకు మృగయాకృత్య స మధిక మనీ, చిన్నప్పుడు వేటకు బయల్దేరితే అదే పనిగా వాట్ని చంపేవారనీ చదువుతా మేమి టండీ?

నే: బాలసంహారానికి చెప్పిన కారణమే దానికి సరిపోతుంది. వాట్ని ముండే సంహారం చేస్తే రాజ్యానికి రాగానే పడేపడే 'అయ్యో, మృగాల్లో పడ్డాకున్నా'మని వచ్చే పిలుపులు తక్కువేతాయ్. లాకపోతే అంతకన్నా ముఖ్య మైన పనిపాటల్ను వదలుకుని వాటికోసం కాలం కృయం చేయాలి న్నుందని అట్లా చేశాం.

నే: మొత్తానికి కారణం లేంది తమ తేమీ చేయలేదన్నమాట! గట్టివారు.

నే: కారణం లేండే కృతమారీంచే పిచ్చి వాండ్లులోయ్ ఆయితే చేసినవన్నీ మా అభి మానమతాని కనకులుంగా నున్నయ్యో, లేవాని సరిమాచుకుంటూండేవాండ్లుం.

నే: దానికంతా తమకు సలహాదార్లుండే వారా? ప్రజావైషమ్య స్నాగదాని కేం సదు పాయా లాలోవించార?

నే: మా కొకడి సలహా యేమిటి, సర్వ స్వతంత్రప్రకర్తకులకు? ప్రజావైషమ్య మెట్లా టిడి? అనుకుంటారుగాని సామాన్యప్రజ కెప్పగూ కుడుకునూ, కట్టనూ గావలసిన నేక రణతోనే సరిపోతుంటుంది. వారి నిరోధ మెప్పుడు వచ్చినా వేన ఎవరో వుండి ఆడిస్తుంటా రనుకోండి. దాన్ని గురించి అట్లాటివాండ్ల నెప్పటికప్పు పడిచేస్తుండేవాండ్లుం.

(22 వ పేజీ చూడుడు)

నెరసిన వెంట్లకల ఔషధము

రంగు పూయనక్కరలేదు అయిర్వేదచికిత్స తెల్చి, రంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్లక అను నలుపు నిచ్చును గుణం కాసిదో, డబ్బు వాపను చేయబడును తెలుపుకొంచెమైయుండిన దా2.8.0, మధ్యరకమైయుండిన దా 3.8.0; పూర్తిగాయుండిన 5.0.0

గమనింపు — ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Bharat Kalyan Aushadhalaya P. O Ranganj (Burdwan)

వేనమహారాజు

(10-వ పేజీ తరువాయి)

నే ఆహా, తమరు మా కాలంలో నుండాలి నా వాండో?

నే లాకపోయిందోయ్! అయిదీ అప్పుడే మా వేదమే కొద్దో గొప్పయిప్పటికంటే అధికంగా భూలోకంలో నిలబడబోతుంది చూడు! ఇప్పుడు మేమే వుంటేనా ఏర్పడివున్న సౌకర్యాల కేం నుఖపడి మా మళ్ళీ నున్న సౌకర్యాల కేం నుఖపడినా?

నే ప్రజలంతా ఏ మానందించి...

నే నెత్తి నెట్టుకోకపోయినా రట్టాయ్! బ్రాహ్మణులంతా బ్రహ్మరథం బట్టకపోయారా? మా కాలంలో వాండ్లంతా అభాజనులు కాబట్టి ప్రాతలమా పాతాళున్నాయని యెద్దీ గోలెత్తి మా పరిపాలనను నిరోధించ లెంచేవాండ్లుగాని!

నే తమ తత్వం వాండ్లకు మా కాలంలో వాండ్లకు మల్లే నరంకాదు లెండి. అయితే ఆ మనుష్యులంతా తమ మతసారం గ్రహించకుండా యెట్లా గున్నారండీ?

నే ఏమిటోయ్! మానవజాతి సోమరి తనమోయ్! దాని కంకణం గ్రోతల నాసిం చదు ఆమోదించనూ! అంతర కండుకు—మనకు తిన్న దే తినాల్సి ఉంటుంది. ఉన్న చోటే ఉండాల్సి ఉంటుంది.

నే చక్కగా నెలవిచ్చారు, చిత్తం. తమ తండ్రిగారట్లా చేశారేమండీ?

నే: ఆయనాటి పిచ్చివారోయ్! మామూలా నేడో కొంత మునిగిపోతుందని ఎవరో చెప్పకుండా అంతరాసమైన టై నార-మేం రాజ్యం గురించి గావోతుండగా. పాపం! మంత్రులు వారికోసం గాతించారుగాని లాభించాల.

నే. అట, తమ తల్లిగా రేమనేవారండీ తమ మతానికి?

నే: పుత్రప్రేమ గల తల్లి కొడుకు నెప్పుడూ నిరోధించరు. అందులో మేం కేసేది తప్ప కాదనుకల్లా దనుకుంటా. ఇంతకూ వారు మహాయోగులు. ఒకరితో మాట్లాడేవారు కారు, మమ్మల్ని సరే పల్లెరించేవారు గారు.

నే. మీ తాతగారు—అంటే మాతా మహులు...

నే (పకపక నవ్వి మహా యెక్కువైన వారు. వారి పేరు విన్నప్పుడల్లా మా క ప రి మి తా నం దం. వారే బ్రతికుంటే మా కెంతో ఒత్తానిగా నండేవారు. వారు చేసిన మహాకార్యాలలో మేం అరవినం గూడా చాచులా. నన్ను పెంచిన పరిచారకు లనేవాండ్లుగా శ్రీవారు తాతగార్ని మరిపించ గలరని. ఇట్లా గంటున్నారమ్మ అని అమ్మ గార్లో నంటే తల వంచుకుని వారేదో జపం చేసేవారుకాని యేమీ అనేవారు కారు. వారి వ్యాధం గం వారిదిగాని యితరం వారి కంటేది కాదు.

నే: చిత్తం. తమరు చెప్పేదంతా మాస్తే పూర్వాయారాలు తమ గొప్పకోరన్నమాట.

నే: ఆచార మేమిటి? ఆచరించేది గాక ఆచరించానంటే ఆచారమాకుండా? ఏసంద ర్భంలో నెన్నడో అట్లాటి ఆచరణ పర్యవని తోచి పడింది ఆచరించారు. ఇప్పటి సంద ర్భాల్లో నవి పనికిరావని మరొకవిధంగా నాచ రిస్తారు. ఇదిమటుకు పర్యమైన ఆచార మెందుకు గాదు? అదంతా పదిమంది కలిసి చేశారా లాక టోకే ఏ వ్యక్తి అట్లా చేయడం మొదలెట్టారా అనే ప్రశ్న మీద నాధారపడివుంది. మా సమా ధానం. సాధారణంగా ఎవడో మొదలెట్టాడు. నలుగురూ దా న్ను నశిస్తారు. అది సర్వాంగీకార మయ్యేప్పటికీ కొంతకాలం పడుతుంది. ఆ కాల వ్యయంవల్ల సంఘం బాధపడకతప్పదు. అట్లా గాకుండా యెవడో మేధావంతుడు ఈ విషయ మట్లా కా డిట్లాగని నిర్ణయించగూడదూ, అందరి మేలూ కోరికీ దాన్నంతా అనుసరించరాదూ? అట్లాటి మేధావంతుడు ప్రభువుకంటే నెన డుంటాడు? మా కాలంలో మాకంటే నట్లాటి ప్రభువెవడు, అహంకారమోద్దివకుడు? కాబట్టి మేం శ్రాత్రుమార్గాలు పెట్టాం.

నే: ఆహా, యేం బందోబస్తుగా వాడిం చారు ప్రభూ! అందుకేనే తమరు మా కాలంలో నుండాలిందన్నా నిందాక. ఇప్పుడు మాడండి

యేం జరుగుతుందో. ఎంతకాలం నుండో ఏదో చూచి సగోత్రీపు సంబంధాలు పనికి రాకన్నా రెవరో. హిం మా సంఘ మంతా దాన్నాచరిస్తూంది. మా కాలంలో కొందరు బుద్ధి మంతులు "చా, యదేమిటి, బాతిమతభేదాలు పాటించకుండా పెండ్లాడే యీ రోజుల్లో? ఏ గోత్రాలు, ఋషులు మాచుకుని యీ సంబం ధాలు జరుగుతున్నాయ్? అట్లా బుద్ధుడు సగోత్రీపు బుద్ధ్యంతరమేమిటి? పోనీ, ఆచరణ ఆచారమెందాకా ఆగదామా అంటే అడ్డమైన వాండ్లతో సంబంధాల గుర్తుంటే అన్నా చెల్లెండ్ర, అక్కతమ్ముళ్ళ సంబంధాలేనా అగాల్సింది? అట్లాటి వరు సున్న వాండ్లుమటుకు ఆహా మనం కేసుకుంటే బాగుంటుందని వాంఛించరాదా పాపం! ఛీ! ప్రజాప్రభుత్వం వచ్చే మనం కాసనసభల్లో నుంటేమి. మన మాట కక్కడ చలామణి అవుతుంది కదా. బాట్ల కాసనం పెట్టి కాసింపిస్తాం. అప్పు డట్లాటి వాండ్ల కనకాళం కలుతుందో అని వాదిస్తున్నారు! అది మహాబాగుండనే వాండ్లు కొందరున్నారు.

నే: బాగుండేమిటి, దివ్యంగా వుంటేను! అట్లాటివాండ్లు మా కాలంలో వుంటే వాండ్లకు తప్పక మంత్రివదపు లిచ్చి ఒక సమితిగా కేసి వాండ్లచేత ఎన్నెన్నో శాస్త్రరచనప్రదాయిలగు మార్పుల్ని చేయించేవాండ్లం! ఆహా, యేం కాలమోయ్ మీకాలం! అరకే మన విషయ డాకపోతిమికదాని నోరూరిస్తూంది! బలే! బలే! బోను నిజాని కంటే, మా కిది తోవలా! వివాహం చేసుకునేది స్త్రీపురుషులేగా! అన్నల చెల్లెండ్రుమటుకు స్త్రీపురుషులు కారా? వివాహసంబంధాని కేమండీ? బాగుంది.

నే చిత్తం. ఆమాట కొస్తే మగాళ్ళు మగాళ్లు మటు కెండుకు చేసుకోకూడదండీ? మొన్న మొన్ననే ఆమెరికాదేశంలో నొక పెద్ద కేసు జరిగింది. జగద్విశ్రుతకీ రిగాంచిన టెన్నిసమీరు డొక డొక బాలుడితో సంబంధం కల్పించు కున్నాడట. అది తప్పని ఒక పెద్ద గండ్రగోళం, కేసు, దాన్లో తీర్చు.

నే నిజమేనోయ్, నీ వంది బాగుంది! బోను మగాళ్ళు మగాళ్ళుమటు కెండుకు చేసుకో కూడదూ?

నే: చిత్తం. అంతరకు రానే వచ్చింది మన వాదం. ఇంకొక్క అడుగేనే కేవలం కామ కాంతే వివాహాద్వేషమేలే మా కాలంలో కొందరు పశుసంబంధికులున్నారు, ఏ పశువునో, పశువుల్నూ ఎందుకు చేసుకోకూడదూ?

నే (పకపక నవ్వి నాచిపు చరిచే అభినయం చేస్తూ) బలేబలే, మహాదివ్యంగా వాడించావ్! నిజమే, ఎందుకు చేసుకోకూడదు? ఒకటి రెండు కాకుండా మందిల్నే కట్టుకోవచ్చు!

నే (స్వ) వీడి బుద్ధి తగలబడా! (ప్ర) కాబట్టి తమ కాలం అచ్చగా మా కాలంలాగుండే దన్నమాట!

నే మరే, యింతి తెలుగుమీ రెవరో! అయినా మీదానికి బీజాలన్నీ మా కాలంలోనే నెడజల్లాం! మంచి పంటే పండించుకు సం తో పిస్తున్నాం!

నే చిత్తం. ఈమాత్రం మమ్మల్ని బాగుం దన్న పూర్వప్రభువులు లేరు. అయితే తమ రప్ప డంత కృషిచేసి విత్తిన నారు పంటకొచ్చే పుటి కింతకాలం బట్టిం చేమండీ? మధ్య వచ్చిన ప్రభువులంతా దాన్ని పీకేసి తాడు చేసేరట్టుండే?

నే పనికిమాలినవాండోయ్, పనికిమాలిన వాండ్లూ! మాతర్యత వచ్చినవాండ్లలో, ఎన్న దగ్గవాడు విహీరగులుడు. వాడు చక్రవర్తికో మణి. వారిపేరు వినపడప్పుడల్లా మచ్చుతేస్తుంది మారు! వాడితర్యత ఒక మోస్తరుగా కొందరు కురకప్రభువు లెన్నదగ్గవాండ్లు! వాండ్ల దేముందిగాని వాండ్లతర్యత విదేశాన్నుంచి వచ్చారే అంశ్శయలు అరకే, వాండ్లు నిజంగా దేవతలేనోయ్! మే మనుకుంటూంటాం మా కాలంలో మా ఆజ్ఞ ను శిరసావహించిన బుద్ధిమంతు లంతా అంశ్శయలై పుట్టారాని! వీండ్లు వచ్చి నిల్చుకొనడం మొదలెట్టి నప్పట్టుంచి పూర్వాయారాలని మూ రు లం తా మన్నించే వాట్ని మాకటివేళ్ళతో వేకలించినిసిరి సమ ద్రంలో బారేసారు. కొన్నిట్ని దగ్గపటలం కేకాక!

నే ఏమిటోయ్! (చప్పరిస్తూ) వాండ్లమో నెత్తిపొతారట!

నే వాడట, మేమూ మా చాయగా వింటున్నాం. స్వర్గంలో వాండ్లకీ లోకకర్మవ చారా లాట్టే పట్టవ్. కాని వాండ్లకీ మళ్ళీ భరతఖండాని కోస్తా యగచాట్ట. మూరా చారాల్లో కొన్నెన్నో మళ్ళీ తలెత్తకపోవ్!

నే ఎత్తితేమాత్ర మేంలేండీ? తమ మతం వారు మా వాండ్లలో కొటానుకొ ట్టండగా! తర్యత, తమ విషయం చిరకా ప్రావ్యాగ ముకార మేమిటి?

నే ఆదా! (కొంచెం విచారించి) ఏమీ లేదోయ్. మాచేకొద్ది మా కృమంతా నిష్కల మైన ట్లగుపిస్తూవచ్చింది. ఎవరో మమ్మల్ని నుస రించుకున్న వాండ్లకప్ప మిగతా వాండ్లలో చాలా మందికి శ్రాత్రవంభ లిప్తంలేనా అని సందేహం తోచింది. దానికి మునుపనే మూల ప్రచారం చాలావరకు కారణం. ఆ మూర్ఖు లొక పదిమం నొకకో వొచ్చి యేవేవో పిచ్చి మాటలు మాట్లాడడ మారంభించారు. ఛీ! యీ కృతఘ్న లోకంకోసం కృషిచేయడంకంటే ప్రాణత్యాగం మేలని సభలోనే వాయు ప్రదంబయాగంపట్టి ప్రాణాల్ని పుంజించి ప్రహ్లాదం (ధాని కెక్కించాం. అది వెళ్ళింది విచ్చి మా ఆవతార సమాప్తయింది. అదంతా తమ హుంకార మాహాత్యైమని ఆ మూర్ఖులు వాండ్లననుసరించే వాండ్లు వాగారేమా.

నే అట్లా నెలవిచ్చండి, ఇప్పుడు బోధ మైంది. అయితే వయ్యా, తమకూ మాకూ మధ్య వచ్చిన ప్రభువులంతా పనికిమాలినవాండ్లని నెల విచ్చారే, శ్రీరాములవాకకూడానా? నే (లేవబోతూ) వా డండ్రోకీ మూగుడు. నే తమమాట ట్టడిచేయడానికి వాండ్లం కేకారేమిటండీ?

నే: ఆ మూర్ఖులనెప్పుడీ పిల్చుకు నాడే చెప్పాడు. మకు తీరదు, వెళ్ళాలి. అధ్యయన కాలం సమీపిస్తుంది. తగిన యేర్పాటులు చెయించాలి. (నిష్క్రమిస్తాడు.)

నే (ఆశ్చర్యంతో) ఆరి వీడిల్లు కల్ల కాడు గానూ! (గుండె కొట్టుకొంటూ) ఎంత పొగరు విడికి, ఏ మహంకారం! ఏం కుతర్కం, దాన్లో నేం నేలవిడిచి సామ! (కొంచెం ముడి) వీళ్లే ఆనడ మెండుకు? ఈ కాలంలో నిట్లాటివాం డండ్రులూ? ఏ కాలంలోమటు కిట్లాటివాం డ్లకక్కడక్కడా లాకుండావున్నారా! సృష్టి చిత్రాల్లో నిదోకటి మంచినక్క నేమాత్రమా చెడు గుండకుండా వుండదు (కొంచెం మాగి, గుహలకేసి చూస్తూ ఏ డెల్లి ఆదయాల్లో నేడో మాట్లాడు కున్నాడే? వాండ్లంతా వీడి కా కాలంలో ననుకూలు లనుకుంటా! ఈ దౌర్భాగ్యుడి రాజనాని కక్కడం డే చేమో. వాండ్లతో నేడో యెక చి కా లాడుతున్నా ట్టన్నాడు! ఇట్లాటివాడ్లి స్వర్గాని కెండుకు రానిచ్చారబ్బా! వీడు వీడి వాండ్లు గతినే అక్కణ్ణే యేవిప్లవమేనా సాగించి ఇంద్రుణ్ణే బోల్తాగొట్టిస్తారేమో!!! (యోజించి) ఏడ్వారు. ఇట్లాటి నెధన లెందర నారో సృష్టి లో? చక్రవర్తి భువనపరిపాలకుడైన యింద్రునకు, సమ ప్రజానమూ ర్తియగు బృహ స్పతికి తెలిక రానిచ్చారా! వీ డేవో యిక్కడ అరలేపనం జూపించాడుగాని అక్కడ మన చండాలవాట్లుగ యీ శ్రేతల కేనాటి కుండో? —వీండ్లను చేర్రానిరారా మహానియులైన దేవ తలు అట్లాగనుకోవడం మన బుద్ధిబాధ్యంగాని! (కొంచెం యోజన)

సరే, యిప్పుడు మనకు గత్యంతర మేమిటి? ఎవర్ని పిలుద్దాం? బోడకోరాజుల్లో మొదిట్టుంచి ఆహ్వానిద్దామంటే మనం లెట్టుకున్న పంపిణీకి వాండ్లలో నెవరూ అందరెరి? ఒకరో, యింద్రో దొరికినా మట్టుక్రమర్తులకంటే యెక్కువేం కేప్పకలరు? (కొంచెం ముడి) ఎందుకు వార్ని శ్రేమపెట్టడం? ఆ ఉద్యమం సంతోషించుకుని త్వరలో మనం మన కలియుగ చరిత్రలో ప్రవేశించడం మంచిది. త్వరలో నని యెందుకు తోచిందంటే యింత పని సంతృప్తిం చు కుని మనకు ముందున్న ద్వారపరంలో విష యాల్ని తడవకపోవడం మంచిది కాదు. అది మన యెత్తుగడకే మంచిది కాదు. ఎందుకంటే, నేను జేమన్నా, మన కర్మవశాలకు తగ్గ రీజా

లన్నీ చిరీ ద్వారపరంలోనే మొలకలెత్తాయ్! (ఆలోచించి) అయినా యేనా ర్నాహ్వానిద్దాం. (కొంచెం ముడి) శ్రీ కృష్ణమూ ర్ని వేంచెయ్య మనకతప్పదు. ఆ, ఆ, ఆ! (నెమ్మదిగా) —బోడకోరాజుల్ని శ్రేమపెట్టడం మెండు కను కున్నాంగామా? (యోజించి) ఆ, వస్తుగాని, వాండ్లలో మాంధాతీ మొదలు శ్రీరాముడుదాకా లోకాల్ని వెలిగించిన మహావ్యక్తిని పిల్చుమా అంటే ఇంచుమించుగా వారికాలపు మర్యా దుల్ని పర్యాలోకించవచ్చు! భేష్, కుదిరింది, ముగ్గు! ఇక నాకొక్కంచెం విచారించి పతి కిద్దాం. బలే! మన తల్లి, మన దేవి మన కెనో తోపిస్తూంటింది! ఆమెపటకుబడి లాకుంటే మన గతుట్టికే!

(నిష్క్రమిస్తాడు)

ఓటర్ల సంఘాలు

(19 వ పేజీ తరువాయి)

ప్రభుత్వానికి తోడ్పడవచ్చు, తోడ్పడాలి. ఈ ఓటర్ల సంఘాలద్వారా ఇంకెన్నో పనులు చేయవచ్చు. పల్లెల్లో ముఖ్యంగా కుల విభే దాలు వాయి, అన్ని కులాలకు చెందిన ఓటర్ల సమావేశమటం గ్రామీణజీవితాన్ని ఎంతో బద్ధపరుస్తుంది. ప్రజాస్వామిక లక్షణాల్లో ముఖ్యమైనది—సమాన భావం. అభిప్రాయ భేదాలు, ఆర్థికభేదాలు ఉన్నా, ఈ సంఘం ద్వారా ఓటర్లకు ప్రాథమిక విషయ పరిజ్ఞానం కలిగించాలనే ధ్యేయాన్ని ప్రజాస్వామికవాదుల అంతా గుర్తించాలి.

ప్రజాస్వామిక కర్మవర్ధకు ఓటర్ల పునాది. గట్టిగా ఈ పునాదిని నెయ్యకుండా వైచైవ్య ఏవో కార్యకలాపాలు చేయటం గాలిలో మేడలు కట్టినట్లే. ఈ ఓటర్ల సంఘాలే ప్రభు త్వానికి, ప్రజాస్వామికవ్యవస్థకు, ప్రజాస్వామిక పార్టీలకు రక్తనాళాలు. సంఘాలు చైతన్యం పొంది కృషిచేస్తేనే రక్తం సరిగా ప్రవహిస్తుంది. పరిపూర్ణంగా ఉంటుంది. లేదా రక్తదోషంవల్ల బుద్ధిబలం, భుజబలం కుంటుపడి, ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ క్షీణిస్తుంది.

ఆంధ్రదేశంలో ఓటర్ల సంఘ నిర్మాణం గురించి చూద్దాం. మొత్తం జనాభాలో 100 కి 87 గురు పల్లెప్రజలు. పట్టణప్రజలకంటే పల్లె ప్రజ నుమారు 7 రెట్లు ఉన్నారు వీరిని బాగ్యతం చేసి, ప్రజాస్వామిక సంప్రదాయంలో సరిగా కీర్తి తం చేయ నం త వరకు ప్రజాస్వామికవ్యవస్థకు సరైన పునాది ఏర్పడదు.

ఆంధ్రదేశంలో గ్రామ జనాభా మొత్తం (1941 లెక్కల ప్రకారం) 1,68,93,288 మంది. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 5 గురు మోక్షున లెక్కకట్టితే, 82,78,657 కుటుంబాలు ఉన్న యన్నమాట. ఈ 5 గురిలోనూ ఒక్క వ్యక్తేనా కనీసం ఓటర్ల సంఘచైతన్యంలో పాల్గొంటే, ప్రజాస్వామిక నిర్మాణం బలీనం కాగలదు. అంటే నుమారు 6,00,781 మందేనా ఈ సంఘ నిర్మాణానికి పూనుకోవాలి. ఆంధ్రదేశంలో మొత్తం 16,270 పల్లె లున్నాయ్. సగటున ప్రతి పల్లెలో 40 మంది పౌరులైనా ఇలాంటి—ఏ పార్టీతోనూ సంబంధం లేకుండా—సంఘ నిర్మాణానికి పూనుకొని, సాంఘిక, రాజకీయవిష యాల్లో కనీసం ప్రాథమికమైన తర్కీదును పొందినా విశేషమే. ప్రజాస్వామిక తత్వాన్ని అదర్భంగా ఎంచే పార్టీలు, ప్రభుత్వం, కర్మక్తులు ఈ ఓటర్ల సంఘనిర్మాణాన్ని, వికాసాన్ని దోహదపటచాలి.

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము

రంగుపూయనక్కరలేదు. అయిర్వేదవికీత్వ తెల్లని రంగును మార్చి కావ్యకముగా వెంట్రు కలకు పలువు నిచ్చును. గుణం కావిచో, దబ్బు వావనుచేయబడును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన రూ 2.8.0 మధ్యకమై యుండిన రూ 3.8.0 పూర్తిగాయుండిన రూ 5.0.0. గమనింపు:—ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya, M. 63. P. O. Raniganj (Burdwan).